

Süstel süstla vastu

Sirje Mäearu – Eesti Keele Instituut

Varem piisas süstimisriista märkimiseks sõnast *süstal*. Kui tulid käibele süstlad, mida sai kasutada vaid üks kord, tekkis vajadus eristuse järele. Kasutusulatuselt vastanduvaid süstlatüüpe on nimetatud mitut moodi: *ühekordselt kasutatav süstal*, *ühekordne süstal*, *süstal ühekordseks kasutamiseks* ning *korduvalt kasutatav süstal*, *korduvkasutatav süstal*, *korduva kasutusega süstal*, *korduvkasutusega süstal*, *süstal korduvaks kasutuseks*. Seesuguste kirjeldavate keelendite asemel soovivad keelekorraldajad liitsõnu **ühekorrasüstal** ja **püsisüstal** (sobida võiks ka **mitmekorrasüstal**).

Edasi vajati sõna, et nimetada süstalt, mis on juba ette ära täidetud ehk eeltäidetud. Üht ja ainsat võimalust – teha uus tuletis *süst*+*üve* toel – nägid need, kes pakkusid sõna süstel. Ent nagu keelekorraldajad juba ette arvasid, võib sarnase kuju ja ligilähedase tähendusega sõna kasutuselevõtt tekitada segadust. Seda näitavad ka juba Google'i otsingud: *süstel* ei täida talle pandud funktsiooni,

vaid käibib sõna *süstal* täissünonüümina (näiteks ühendis *eeltäidetud süstel*, tähendades seega siis eeltäidetud eeltäidetud süstalt).

Eesti Keele Instituudi keelenõuandesse on pöördutud eeskätt kõnealuse sõna käänamise pärast, sest *e*-lõpuliste sõnade puhul tuleb arvestada *e*-vokaali võimaliku kaoga ja tüvevokaaliga (kas *i* või *a*). Sõna *süstel* saaks käänata mitut moodi, näiteks *süstel* : *süstli* : *süstlit* (nagu *number* : *numbri* : *numbrit*), *süstel* : *süsteli* : *süstelit* (nagu *redel* : *redeli* : *redeliit*), *süstel* : *süstla* : *süstelt* (nagu *astel* : *astla* : *astelt*). Küsimused *süstel*-sõna kasutamise ja käänamise kohta on saanud iga kord vastuseks selle, et keelekorraldajad seda sõna ei soovita. Kasutada võiks liitsõna **eeltäitesüstal** või sõnaühendit **eeltäidetud süstal**. Kõik kolm süstlatüüpi – *püsisüstla*, *ühekorrasüstla* ja *eeltäitesüstla* ehk *eeltäidetud süstla* – esitab ka kirjakeele normi alus „Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2006”.